

TONSILLEKTOOMIA EHK KURGUMANDLITE EEMALDAMINE

Kurgumandlid paiknevad suuneelus mõlemapoolselt kurgukaarte vahel.

Näidustused kurgumandlite eemaldamiseks:

- korduv äge või krooniline kurgumandlipõletik;
- kroonilisest kurgumandlite põletikust tingitud teiste elundite (süda, neerud, liigesed) kahjustused;
- kurgumandlite hüpertroofiast ehk liigsest suurenemisest tingitud norskamine ja unelämbustõbi nii lastel kui täiskasvanutel.

Operatsioon tehakse üldnarkoosis, kestusega 30–40 minutit. Põletikulised või suurenenud kurgumandlid eemaldatakse kurgukaarte vahelt spetsiaalse instrumendiga. Operatsiooni järel tekivad haava pinnale halva lõhnaga, hallika värvusega kaitsvad katud. Katud eemalduvad iseenesest umbes kahe nädala jooksul ja sinna kasvab normaalne limaskest. Ise ei tohi üritada neid eemaldada, sest see võib põhjustada verejooksu. Operatsiooni käigus kasutatud õmblusmaterjalid sulavad ise ja neid eemaldama ei pea.

Operatsioonile eelneb kõrva-nina-kurguarsti vastuvõtt, kes hindab Teie tervisliku seisundit ning otsustab, kas operatsioon on näidustatud.

Vaevusest täpsemalt

Samal päeval pärast operatsiooni võivad haavade pinnad veritseda. Veritsus lakkab tavaliselt operatsioonipäeva õhtuks. Verejooksu oht esineb kahe nädala vältel pärast operatsiooni, kuni katud eemalduvad. Tavaliselt verejooks peatub, kui hoida suus jääkuubikuid ning asetada kuklale ja kaelale külm mähis. Kui verejooks ei lakka 10–15 minuti jooksul, tuleb kutsuda kiirabi, kes toimetab Teid erakorralise meditsiini osakonda. Kui veritsus esineb lapsel, tuleb kiirabisse helistada kohe.

Kuidas valmistuda operatsiooniks

Kui operatsiooniaeg on planeeritud, lepitakse Teiega kokku ajad arsti poolt määratud analüüside ja uuringute teostamiseks.

Juhul kui Teie operatsioon toimub üldanesteesias, antakse Teile täitmiseks anestesioloogiline küsitlusleht, kuhu peate märkima võimalikult täpselt ja põhjalikult andmed oma tervisliku seisundi kohta:

- varem põetud ja praegused haigused;
- hiljuti kasutatud ja praegu kasutatavad ravimid;
- ülitundlikkuse ravimite suhtes;
- varasemad operatsioonid;
- harjumused (sportimine, suitsetamine, alkoholi tarvitamine jms).

Saadud info alusel hindab arst, kas anesteesia eelselt on Teile vajalik täiendav anestesioloogi vastuvõtt. Teavitage kindlasti anestesioloogi sellest, kui Teil on varem esinenud proleeme või tüsistusi seoses anesteesiaga.

NB! Kindlasti informeerige oma raviarsti juhul kui:

- tarvitate verd vedeldavaid ravimeid (Marevan, Plavix, Eliquis, Xarelto, Hjertemagnyl, Aspirin jms);
- Teil esineb ülitundlikkust ravimitele;
- esineb külmetushaigustele iseloomulikke sümptomeid.

Päevakirurgilist teenust osutab AS Medicum Tervishoiuteenused tegevusloa nr L07189 alusel partneri Ülemiste Kirurgiakliinik AS operatsiooniploki Sepise 7, Tallinn.

Kui Te mingil põhjusel ei saa kokkulepitud ajal operatsioonile tulla, teavitage meid palun esimesel võimalusel helistades telefoninumbril 605 0610 (E-R 8.00–17.30).

Operatsioonipäeval:

- enne operatsiooni ei tohi 6 tundi süüa ega 4 tundi juua. Kui olete hiljem söönud või joonud, võib mao sisu narkoosi ajal hingamisteedesse sattuda ja eluohtlikke tüsistusi põhjustada. Teie tervise huvides tuleb operatsioon sellisel juhul edasi lükata või ära jätta;

Enne operatsioonile minekut:

- riietuge Teile antavasse operatsiooniriietusse;
- võtke ära ja andke osakonnas õe kätte prillid või kontaktläätsed ning lahtised hambaproteesid;
- külastage vahetult enne operatsioonile minekut WC-d;
- võtke vajadusel operatsioonituppa kaasa kuuldeaparaat ja/või astmainhalaator(id).

Operatsioonijärgne periood

Narkoosijärgselt võib Teil esineda pearinglust ja iiveldust.

Pärast operatsiooni esineb umbes kahe nädala vältel valu neelus, intensiivsem on see 4.– 6. operatsioonijärgsel päeval. Valu võib kiirguda kõrvadesse ning esineda n-ö lainetena – paari kergema päeva järel võib see taas tugevneda. Arsti määratud valuvaigisteid peab esimesel operatsioonijärgsel nädalal kasutama regulaarselt. Teisel nädalal, kui valu alaneb, vähendage valuvaigistite tarvitamist. Valust hoolimata tuleb süüa, juua ja rääkida, sest see on neelule parim taastusravi.

Kehatemperatuuri vähene tõus on pärast operatsiooni normaalne. Kui temperatuur tõuseb üle 38 °C, tuleb võtta ühendust operatsiooni teinud arsti või osakonnaga või minna erakorralise meditsiini osakonda.

Kodune enesehooldus

Mandlihaavale moodustub operatsioonijärgselt algselt valkjas, hiljem kollakas katt, mis võib ajutiselt põhjustada ka halba hingeõhku. Katud irduvad ise, tavaliselt 10–14. ndal päeval pärast operatsiooni. Kattude esinemise ajal ärge kuristage, loputage ega desinfitseerige kurku. Hambaid peske operatsioonijärgsel hommikul ettevaatlikult, vältides haava vigastamist. Operatsioonijärgsetel päevadel liikuge ja rääkige vastavalt enesetundele, verejooksu oht haavast püsib kaks nädalat ja seda võib suurendada füüsiline pingutus. Teisel operatsioonijärgsel nädalal esineb sageli kiirguvat kõrvavalu. Selle leevendamiseks kasutage valuvaigistina paratsetamooli.

Valutustamine

Mandlioperatsiooni järgne valu esineb tavaliselt kuni 2 nädalat. Ärge kannatage valu! Kasutage valuvaigistina paratsetamooli (soovitavalt lahustuva tabletina, lastel siirupi või küünaldena), kuna see ei tõsta veritsuse riski. Tugevamaid valuvaigisteid määrab Teile vajadusel raviarst/perearst. Vältima peaks teatud mittesteroidsete põletikuvastaste ravimite (aspiriin, ibuprofeen, diklofenak) võtmist, kuna need soodustavad veritsuse teket. Kui Te tarvitate verevedeldajad (Marevan, Plavix, aspiriin), konsulteerige nende ravimite tarvitamise osas kindlasti perearstiga. Kui Teil esineb kõrget vererõhku, hoolitsege selle eest, et ei ununeks võtmata igapäevased ravimid.

Toit

Esimesel kahel operatsioonijärgsel päeval peab toit olema vedel ja jahe (jogurt, jäätis, puljong, kissell, püreesupp, keefir, hapukoor), edaspidi kahe nädala jooksul pehme ja leige (juurvilja püreed, püreestatud liha, pudrud). Nädala möödudes võib järk-järgult üle minna tavapärasele toidule. Vältige esimestel nädalatel kuiva ja purulist toitu, kuna haava pinnale sattudes ei eemaldu see kergelt. Samuti ei tohiks süüa klaaskomme ja juua gaseeritud/hapusid jooke. Hoiduge alkohoolsetest jookidest.

Koju lubatakse üldjuhul samal päeval, kui raviarst ega anestesioloog ei otsusta teisiti.

NB! Häiritud reaktsioonivõime tõttu ei tohi Te 24 tundi pärast anesteasiat juhtida autot ega töötada seadmetega. Ohutuks koju jõudmiseks kutsuge endale keegi järele.

Haavaõmbluste niidid sulavad tavaliselt 2–3 nädalal jooksul pärast operatsiooni.

Töövõimetuse pikkus sõltub Teie tegevusalast, tööle võite naasta kohe, kui tunnete, et olete selleks valmis. Töövõimetusleht vormistatakse kuni kaheksaks haiguspäevaks, edasi pikendab lehte perearst.

Tervisliku seisukorra järsul halvenemisel pöörduge erakorralise meditsiini osakonda või kutsuge kiirabi. Probleemide korral (veritsus, põletik, tugev valu, palavik üle 38 °C) võtke ühendust raviarstiga või pöörduge erakorralise meditsiini osakonda.

Kõrva-nina-kurguarsti järelkontroll on tavaliselt vajalik 10 päeva peale operatsiooni ja selleks broneeritakse Teile vastuvõtu aeg koos vajalike uuringutega.

ENNE

Operatsioonieelsel päeval ja õhtul:

- sööge kergesti seeditavat toitu;
- jooge rohkelt vedelikku;
- ärge tarvitage alkoholi;
- manustage vähese veega ainult neid regulaarseid ravimeid, mis on eelnevalt arstiga kokku lepitud;
- varuge koju valuvaigisteid, antiseptikut ja haavasidet.

Operatsioonipäeva hommikul:

- võtke kliinikusse kaasa isikut tõendav dokument, anesteesia leht, operatsiooni informeeritud nõusoleku leht ja krooniliste haiguste ravimid;
- 6 tundi ei tohi süüa, närida nätsu ega suitsetada;
- 4 tundi ei tohi juua vett;
- hambaid pestes ärge neelake vett all;
- eemaldage kõik ehted;
- tulge operatsioonile taksoga või paluge end tuua.

PÄRAST operatsiooni:

- kutsuge enda koju viimiseks järele takso või lähedane;
- Operatsioonipäeval, kui veritsus on lakanud, võib juua jahedaid gaseerimata jooke, süüa jäätist või jogurtit. Alates järgmisest päevast tohib süüa püreestatud jahedat toitu.
- Vältige ujumist, pingutamist ja higiseks ajavat kehalist tegevust 2–3 nädala jooksul pärast operatsiooni, sest see võib põhjustada verejooksu ja aeglustada paranemist.
- Saunas ja vannis käimist vältige kahe nädala jooksul pärast operatsiooni, sest kuumus laiendab veresooni ning võib põhjustada verejooksu. Soovitatav on pesta end duši all.
- Peske kindlasti hambaid, et saavutada parem suuhügieen ja leevendada ebameeldivat lõhna.